

POSTANOWIENIE

29 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

na posiedzeniu niejawnym 29 sierpnia 2023 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa S.M.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w K.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi
z 14 lutego 2022 r., I ACa 410/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda, z tytułu kosztów postępowania kasacyjnego, kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł z odsetkami wynikającymi z art. 98 § 1¹ k.p.c. za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 14 lutego 2022 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelacje obu stron od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z 7 stycznia 2021 r., którym zasądzone od pozwanego na rzecz powoda kwotę 100.000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 26 czerwca 2020 r. do dnia zapłaty oraz oddalono powództwo o zapłatę odsetek w pozostałej części.

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, pozwany wskazał przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Jego zdaniem w sprawie wystąpiły istotne zagadnienia prawne na tle art. 2

ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe w związku z § 15 ust. 1-2 oraz § 19 ust. 1-2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 września 2012 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych, wyrażające się w następujących pytaniach:

1) czy przed dniem 21 kwietnia 2018 r. wspomniane wyżej przepisy obligowały bank (będący pośrednikiem w transakcji nabycia produktu inwestycyjnego emitowanego przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych przez klienta będącego konsumentem), który: (a) uzyskał od klienta informacje o poziomie jego wiedzy i doświadczenia inwestycyjnego, właściwych dla określonego rodzaju instrumentu finansowego i niezbędnych do oceny, czy produkt ten jest dla klienta odpowiedni, (b) na podstawie ww. informacji sklasyfikował dany instrument finansowy jako nieodpowiedni dla klienta, (c) powiadomił klienta o nieodpowiedniości ww. instrumentu oraz o ryzyku inwestycyjnym związanym z jego nabyciem, do nieprzedstawiania takiemu klientowi propozycji nabycia ww. instrumentu?

2) czy przed dniem 21 kwietnia 2018 r., w przypadku złożenia klientowi propozycji nabycia produktu inwestycyjnego, o którym mowa w lit. a powyżej, przez bank oraz dokonania przez klienta zapisu o wyrażeniu woli nabycia tego produktu, przy jednoczesnym: (a) uzyskaniu przez bank od klienta informacji o poziomie jego wiedzy i doświadczenia inwestycyjnego, właściwych dla określonego rodzaju instrumentu finansowego i niezbędnych do oceny, czy instrument ten jest dla klienta odpowiedni, (b) dokonaniu klasyfikacji danego instrumentu finansowego jako nieodpowiedniego dla klienta, (c) powiadomieniu klienta o nieodpowiedniości ww. instrumentu finansowego oraz o ryzyku inwestycyjnym związanym z jego nabyciem, (d) bank związany z klientem umową o świadczenie usług przyjmowania i przekazywania zleceń dotyczących takich produktów, miał obowiązek odmówić klientowi dokonania zapisu?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących

dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz świadczącą o istotności tego zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.; z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14, niepubl.). Zagadnienie jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 września 2012 r., II CSK 180/12, niepubl. oraz z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, niepubl.), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16, niepubl.).

Wątpliwości skarżącego nie czynią zadość wskazanym wymaganiom. Zmierzają one w istocie do uzyskania odpowiedzi na pytanie, czy przed 21 kwietnia

2018 r. art. 2 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (ówcześnie tekst jedn. Dz.U. z 2017 r., poz.1876 ze zm.) w związku z § 15 ust. 1-2 oraz § 19 ust. 1-2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 września 2012 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 878 ze zm.) obligowały bank (będący pośrednikiem w transakcji nabycia produktu inwestycyjnego emitowanego przez towarzystwo funduszy inwestycyjnych przez klienta będącego konsumentem), we wskazanych okolicznościach, do nieprzedstawiania klientowi propozycji nabycia oznaczonego instrumentu finansowego lub odmówienia klientowi dokonania zapisu. Jednakże z motywów zaskarżonego orzeczenia nie wynika, aby podstawą przypisania odpowiedzialności pozwanemu (na podstawie art. 430 w związku z art. 415 k.c.) była ocena, że przedstawił on propozycję nabycia czy też nie odmówił dokonania zapisu, mimo ciążącego na nim w tym zakresie obowiązku. Przeciwnie, Sąd Apelacyjny wprost wskazał, że z ww. rozporządzenia nie wynikał „ogólny nakaz nieoferowania klientom nieodpowiedniego produktu inwestycyjnego”, lecz jedynie zakaz świadczenia usługi doradztwa inwestycyjnego lub zarządzania portfelem, jeśli firma inwestycyjna nie uzyskała od klienta informacji pozwalających na świadczenie tego rodzaju usługi. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika też, że zdaniem Sądu Apelacyjnego pozwany naruszył obowiązek dołożenia wszelkich starań w zakresie bezpieczeństwa powierzonych mu środków pieniężnych i podwyższonej profesjonalnej staranności, nadużył szczególnego zaufania, jakim powód obdarzał pozwanego, korzystając z jego usług od wielu lat, tj. od 1995 r., oraz naruszył obowiązek informowania o rodzajach i warunkach świadczonych usług, wyjaśniania różnic pomiędzy poszczególnymi oferowanymi usługami i produktami ze wskazaniem zarówno korzyści, które dana usługa lub produkt zapewniają, jak również związanego z nimi ryzyka, umożliwiając klientowi dokonanie świadomego wyboru; naruszył też obowiązek monitorowania ryzyka. Sąd Apelacyjny przyjął, że zachowanie banku było wprost wprowadzające klienta w błąd, nierzetelne, nieuczciwe i godzące w interes klienta. W kontekście dwukrotnego skierowania do powoda dedykowanej tylko do niego imiennej propozycji zakupu certyfikatów, pomimo diagnozy, że nie może świadczyć

powodowi usługi doradztwa inwestycyjnego, a produkt w postaci certyfikatów inwestycyjnych jest dla niego nieodpowiedni, stwierdził, że takie zachowanie uśpiło czujność powoda wywołaną wcześniejszymi badaniami profilu ryzyka i profilu inwestycyjnego powoda i wpisało się w atmosferę wzbudzonego u powoda poczucia bezpieczeństwa. Zdaniem Sądu pozwany popychał powoda do podjęcia ryzyka, na jakie ten się nie godził. U podstaw rozstrzygnięcia nie legła zatem ocena, że pozwany przedstawił powodowi propozycję nabycia, czy też nie odmówił dokonania zapisu mimo ciążącego na nim w tym zakresie obowiązku. W tej sytuacji uzyskanie odpowiedzi na sformułowane przez skarżącego wątpliwości, także po myśli powoda, nie wskazuje na związek z rozstrzygnięciem sprawy, nie stanowi zatem przyczyny kasacyjnej z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. w wyjaśnionym na wstępie rozumieniu.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., postanowił Sąd Najwyższy, jak w sentencji.

(K.L.)

[ł.n]

